

Referat, møde i Reformationsudvalget, Aalborg Stift

Mandag 21.oktober 2013, kl.10.15-12.00 på Børglum Kloster.

Tilstede var: Søren Rasmussen, Niels Henrik Arendt, Søren Dosenrode, Erling A. Thomsen, Ole Dybro, Peder Hald, Leif Sondrup, Erik Rix-Nielsen, Margrethe Østergaard, Henning Toft Bro, Jens-Anders Djernes, Anders Bach Jensen, Thomas Reinholdt, Hans Henning Rottbøll (Børglum kloster) og Lars Brinth;

Fraværende var: Karsten Lauritzen, Flemming Møller Mortensen og Pernille Vigsøe Bagge.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt; [referenten har dog tilladt sig at korrigere nummereringen af dagsordenens punkter, idet pkt. 9 – 14 opr. fejlagtigt var nummereret som pkt. 5 - 10]

2. Godkendelse af referat fra møde 18.marts. 2013

Referat godkendt, idet der samtidigt blev spurgt til møntprägning og frimærkeudgivelse, jfr. pkt. 5, hvortil Arendt kunne svare, at begge dele er i forhandling.

3. Orientering om deltagelse i det landsdækkende reformationsjubilæumsmøde i Odense 23.april 2013

Sekretæren, suppleret af Arendt, berettede kort om mødet i Odense. Der deltog 20 - 25 repr. fra de 10 stifter samt fra kirkelige organisationer; mødet varede et par timer og formede sig som en 'bordet rundt' om, hvad der var på vej de forskellige steder. Nogle stifter var ved at nedsætte et udvalg, medens man tydeligvis i Aalborg var betydeligt længere fremme end de fleste. Der blev omtalt et stort konfirmandprojekt i 2017, hvor konfirmander fra hele Europa bliver inviteret til Wittenberg. Desuden blev fx skolekirketjenesternes planer nævnt. Arbejdet frem mod år 2017 vil forme sig i åbne netværk, hvor man udveksler planer og idéer stifter og organisationer imellem, til frit brug. Jfr nedenfor, pkt.8. – Et sådant møde vil efter planen blive afholdt årligt frem til jubilæumsåret.

4. Reformationsgudstjeneste i Sæby 31.oktober 2013 (Thomas Reinholdt Rasmussen)

Reformationsgudstjenesten i Sæby er i det store og hele planlagt færdigt. På mødet forelå salmeblad til gudstjenesten, en folder med Luthers 95 teser på latin, tysk og dansk, samt en nyoversættelse og tillempling af Luthers katekismus, begge sidste ved Thomas Rasmussen. Margrethe Østergaard efterlyste noder i salmebladet, i hvert fald til salmen 'Vi tro, vi alle tro på Gud', - det vil blive udfærdiget og vedlagt.

Der mangler økonomi til solo-trompetist og traktement efter gudstjenesten. Stiftsrådet har bevilget 20.000 om året i 5 år til reformationsfejringen.

5. Lutherrejser 2014 & 2015

Efter at Ole Dybro og Thomas Rasmussen gennem mange år har arrangeret rejser til Luthers byer, er det nu blevet tilbudt via stiftets hjemmeside, og rejsen i 2014 blev fuldttegnet meget hurtigt, medens der allerede er tilmeldt 10 – 12 personer til 2015-rejsen. Rejserne udbydes til 6200 dkr. og er uden fortjeneste for nogen parter.

6. Prisopgave om reformationen i Aalborg Stift

Der forelå på mødet et udkast ved Søren Dosenrode til tekst til brug ved udskrivelsen af en prisopgave i forbindelse med Lutherjubilæet. [teksten er indskannet og medsendes nærværende referat]. Temaet er 'Reformationen i Nordjylland' og kan besvares fra både teologiske, politiske, kulturelle, økonomiske eller samfundsmæssige synsvinkler, såvel som på sogne-, provsti-, eller stiftsniveau. – Der er tale om et samarbejde med Aalborg Universitet og man forestiller sig en opgaveløsning, der tillige kan indleveres som speciale på universitetet, i omfang ca. 70 sider. Alle er indbudte til at besvare opgaven på de nævnte forudsætninger, også uden at være indskrevet ved et universitet. Besvarelser vil blive publiceret løbende på Aalborg Stifts hjemmeside og præmierne vil være 15.000 og 10.000 kr., som 1. og 2. præmie, at blive overrakt ved en højtidelighed i bispegården. Opgaven udskrives nu, med indleveringsfrist 1/1 2017. Bedømmelsesudvalg består af Søren Dosenrode, Thomas Rasmussen, Anders Bach Jensen, samt 1 – 2 universitetsteologer. Carsten Bach-Nielsen fra Aarhus universitet forespørges, om han vil indtræde i bedømmelsesudvalget. Man håber på så mange besvarelser, at gode opgaver kan sammenskrives på artikelniveau til udgivelse i bogform.

Forespurgt kunne Søren Dosenrode oplyse, at der endvidere planlægges undervisningsforløb på Aalborg Universitet om reformatoriske emner i 2017.

7. Hvad sker der i Stiftet? Møde med "Kunsten" mm. (jf folderen om reformationsjubilæet)

Der er aftaler på plads med Aalborg Symfoniorkester for 2017 og der arbejdes på at få Thomanerkoret fra Leipzig til Aalborg, - afklaring på sidstnævnte skal foreligge senest med udgangen af 2013.

Der arbejdes i Budolfi på reformationsgudstjenesten den 31/10 2016, altså året før jubilæumsgudstjenesten i Børglum i 2017, endvidere med særlige påskefejring i 2017.

Hans Henning Rottbøll kunne oplyse, at der er en stor udstilling under planlægning på Børglum kloster for 2017.

Man understregede vigtigheden af at have en færdig plan for hele forløbet i 2017 klar senest med udgangen af 2013, især også med henblik på at søge fonde om tilskud til arrangementer m.v.

8. Hvad sker der i andre Stifter og på landsplan (ved Niels Henrik Arendt)

Tidligere biskop Niels Henrik Arendt, som foruden at sidde i det koordinerende, af folkettinget nedsatte præsidium for den landsdækkende jubilæumsfejring også er udnævnt til koordinator for folkekirkens reformationsfejring, redegjorde detaljeret for planer og resultater på folkekirkeligt landsplan.

Præsidiet har Hans Skov Christensen som formand, medlemmer fra både museums-, universitets-, kultur-, forlags, og skoleverdenen, vil fremme forskning, formidling og PR i denne anledning. Præsidiet råder ikke over selvstændige midler, men kan gennem anbefalinger af fx forskningsprojekter fremme ansøgninger til fonde o.lign. Præsidiet vil tage initiativ til nyoversættelse af nogle Luther-salmer.

På Aarhus Universitet planlægges en stor konference (1800 deltagere) i 2017, inden for sammes 'Match Point'-koncept.

Mønt- og frimærkeudgivelse arbejdes der med, og der er 2 kunstprojekter på vej: ét, hvor 25 danske kunstnere er blevet bedt om kunstneriske udtryk for Luthers Teseopslag, - Henrik Wivel er ansvarlig for dette projekt; et andet projekt har 'Luthersk tænkning i kirkekunsten, - retrospekt 1950 – 2017' som tema.

Der er spejderlandslejr i 2017, som vil have reformationen som tema, ligesom også DGI har landsstævne dette år. Undervisningsministeriet er i bevægelse, mhp. at give 3.g-opgaven i 2017 et Luther-tema.

På folkekirkelig side er der oprettet – eller ved at blive oprettet – reformationsfejringssudvalg i alle 10 stifter, med Aalborg som det stift, som er kommet længst. Arendt er selv, som nævnt, koordinator for bestræbelserne og vil understøtte en udstrakt synergi-effekt i arbejdet: bred information, bl.a. gennem et allerede indledt samarbejde med Ellen Aagaard Petersen fra folkekirken.dk, hvor også Henning Toft Bro sidder med i et samarbejdsudvalg. Man arbejder her med vidensspredning: basale informationer om reformationen; en idébank modelleret efter det nu løbende 'innovation-camp koncept'. En virtuel 'tesedør' er planlagt og en hjemmeside om 'Lutherbekendelse i 2017', - nyformulering osv. - Samtidig tilstræbes lokal forankring – og forskning i lokale arkiver. I Ribe stift har man entreret med Steen Kaalø om et reformationsspil, som skal udformes, så det kan opføres både i meget enkel og lidt ressourcekrævende form, samt i større form, eg i domkirker. Desuden arbejder man her med udgivelsen af temabøger om kirke og samfund i reformatorisk lys. – Der arbejdes på at tilrettelægge, annoncere og afskilte kirkeruter, hvor inventar og lign. med reformatorisk relation, er at bese. Der arbejdes med redegørelser for præstegårdenes betydning i reformationens kølvand og 200 året for folkeskolens oprettelse i 1814 vil ligeledes pege tilbage på reformationen, som udgangspunktet for folkeskoletanken.

Højskoler vil annoncere korte kurser med reformatoriske emner. Flere museer vil lave udstillinger i denne forbindelse, og i Haderslev, med deres reformation 10 år tidligere end resten af Danmark, forsøger man at få opført et reformationsmonument.

Organisatorisk vil man søge at samle 1-2 medlemmer fra hvert stiftsudvalg en gang årligt på TPC og der vil være årlige kurser om reformationsemner frem til 2017. Gymnasiepræster og religionspædagogiske konsulenter involveres ligesom Folkeskolens Ungdomskor (FUK), som har bestilt en kantate, som skal kunne opføres både i landsbykirker og steder, hvor man har større ressourcer til rådighed.

Landsnetværket for Skole-kirketjenesterne har et stort landsprojekt på bedding til 2017 ligesom der vil være rollespil i København i dette regi.

Bibelselskabet håber at udgive en oversættelse af GT efter samme retningslinjer som 'Den Ny Aftale', til udgivelse i 2017, desforuden en pixibog om reformationen.

Grundtvigsk forum vil have et arrangement 31/10 2017 i Vartov, med oplæsning af Grundtvig-taler over reformationen.

En række andre kirkesamfund i Danmark, incl. den katolske kirke, ønsker også at være en del af fejringen; Luthersk Verdensforbund vil i 2017 bl.a. satellit.-udsende en gudstjeneste-bølge fra Stillehav til Stillehav – hver tidszone, - og har forskningsprojekter

på programmet. I Tyskland har man været i gang længe, med et reformationstema hvert år i dekadene op til 2017.

Arendt er også i kontakt med mellemkirkeligt råd i refectionsfejringsammenhæng.

Erling Thomsen forespurgte, i hvilket omfang musik indgår i disse mange planer, e.g. skole-kirke og gymnasiesammenhænge, - og hvorvidt nærværende udvalg bør tage initiativer i denne forbindelse. Margrethe Østergaard vil lave en oversigt over den musikalske side af den reformatoriske salmeskat, som vil kunne ligge klar på internettet ultimo januar 2014.

Det blev understreget, i alt dette, at der også bør tænkes ud over 2017. For eksempel kunne dette jubilæum blive anledning til en fastlagt årlig fejring af refectionsdagen den 31/10. I senere forbindelse blev også 'Luther-rosen' diskuteret.

9. Refectionsøl (Ole Dybro)

Ole Dybro redegjorde for processen og tankerne bag fremstillingen af refectionsøllet, ligesom forsk. reaktioner fra dagspresse og daglig omgang kunne refereres til mødet.

Der fremstilles: Lutherøl, (7%), Katherine von Bora-øl (6%) og Melanchton-øl (4%), og de sælges samlet i en karton til en pris af 100 dkr. I kartonen er indlagt en informationsfolder om reformationen og om øllet.

10. Stiftsmenighedsmøde 2017

Der er menighedsrådsvalg hvert 4.år, næste gang i 2016, og der er i Aalborg stift tradition for afholdelsen af et stort anlagt Stiftsmenighedsmøde i foråret efter menighedsrådsvalget. Et udvalg til forberedelse af stiftsmenighedsmødet i 2017, som naturligt vil have reformatorisk fokus, vil blive nedsat af biskoppen i foråret 2014.

11. Orientering vedr. musiktiltag (organister)

[se også referatets pkt. 7]

I Budolfi planlægges en række aktiviteter og ved stiftsorganistkonventet den 13.marts 2014 vil man følge op på andre arrangementer. Søren Rasmussen tager kontakt til de store steder, med Vendsyssel Festivalens organisationsform som model: et løst, lokalt/ neutralt netværk.

12. Økonomi

Biskoppen kunne fortælle, at et bispemøde var enedes om, at hvert stift afsætter 20.000 dkr. årligt i 5 år op til 2017, til refectionsfejringen. Der foreligger intet om en evt. fordelingsnøgle lokalt/ landsdækkende i denne økonomi.

13. Næste møde

Næste møde er fastlagt til den 10.marts 2014 kl. 10 – 13 i bispegården.

14. Evt.

Der forelå intet til dette punkt.

Bilag: Udkast til Udskrivning af Prisopgave

Efter mødet var udvalget inviteret til frokost i Hestestalden – med nyindrettet cafe – her smagtes refectionsøllet første gang.